

13. 2. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vyjasnění pozice členů orgánů obchodních společností z hlediska DPH

Nejvyšší správní soud ve svém nedávném judikátu[1] interpretoval zákon č. [235/2004](#) Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „zákon o DPH“) ve smyslu unijního práva a umožnil tím jednatelům a jiným členům statutárních orgánů obchodních společností vybrat si, jak zdaňovat své příjmy plynoucí ze společnosti. První možností je, aby své působení pro společnost na základě smlouvy o výkonu funkce řadili ve smyslu § 5 odst. 2 zákona o DPH pod samostatnou ekonomickou činnost a uplatňovali na ni sazbu daně z přidané hodnoty. Druhou alternativou je považovat a rovněž zdanit svou činnost jako závislou podle zákona o daních z příjmů. To se ale brzo změní.

Ve shora uvedeném sporu jednatele a zároveň jediného společníka společnosti s ručením omezeným, který na svou odměnu aplikoval platnou sazbu DPH, a správce daně, byla neshoda ohledně toho, zda-li je tento postup možný. Správce daně neuznal nárok na odpočet DPH z plnění, která byla fakturována společnosti na základě smlouvy o výkonu funkce. Činnost jednatele považoval za závislou, a tedy zdanitelnou podle zákona o daních z příjmů. Nejvyšší správní soud naopak dospěl k závěru, že funkce jednatele je spojena s takovou mírou samostatnosti a nezávislosti, že ji v žádném případě nelze považovat za činnost závislou. Při posuzování tohoto sporu soud mimo jiné vycházel z úpravy obsažené v občanském zákoníku a v zákoně o obchodních korporacích, když konstatoval, že výkon funkce jednatele nese nikoliv nepatrné hospodářské riziko, jenž nemá obdobu v zaměstnaneckém vztahu. Nynější znění zákona o DPH však o jednatelích stanoví přesný opak. Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí dovedl, že daná právní regulace je v rozporu se Směrnicí o společném systému daně z přidané hodnoty[2] (dále jen „**Směrnice**“). Jednatelé se tedy mohou dovolávat přímého účinku Směrnice, neboť byla chybně transponována do českého právního řádu. Navíc současné znění zákona o DPH zakládá neobhájitelnou nerovnost mezi „právními formami“ jednatelů. Pokud jsou zástupci společnosti právnické osoby, mohou DPH účtovat, nicméně fyzické osoby takto činit nemohou. Nerovnost z hlediska právní formy lze opět považovat za rozpor se Směrnicí.

Následky tohoto rozhodnutí nenechaly na sebe dlouho čekat a vláda zahrnula odstranění rozporu mezi českou a unijní právní úpravou do balíčku změny zákonů v oblasti daní. V důsledku zmíněného judikátu přichází s upravenou definicí osob povinných k dani nacházející se v § 5 zákona o DPH. Nově budou z působnosti zákona o DPH vyloučeni pouze zaměstnanci nebo jiné osoby při uskutečňování ekonomické činnosti vyplývající z pracovněprávního vztahu, služebního poměru nebo jiného obdobného vztahu. Tato definice se již tedy nebude vztahovat na členy orgánů obchodních společností. Novela zákona o DPH by měla vstoupit v účinnost začátkem tohoto roku.

Přesáhne-li po účinnosti novely obrat členů orgánů obchodních společností po dobu nejvýše 12

bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců 1 milion Kč, budou se muset registrovat jako plátcí DPH a k odměně DPH účtovat. Nejvyšší správní soud svou interpretací zákona umožnil, přičemž to nyní samotné znění zákona i potvrdí, aby si společnosti nárokovaly DPH z jednatelské činnosti na vstupu.

Sečteno podtrženo, v konečném důsledku by tato změna mohla být pro společnosti i výhodná. Nicméně, prvotní administrativní zatížení jak pro společnosti, tak i pro osoby, které se budou muset registrovat k platbě DPH, může být v tak dobře známém českém úředním prostředí přímo skličující.

Autoři budou nadále sledovat, zda úprava ve výše uvedeném znění bude přijata, neboť Poslanecká sněmovna schválila pozměňovací návrh, kterým odměny členů orgánů obchodních společností ponechává mimo rámec DPH. Nicméně, Senát návrh novely zákona o DPH koncem ledna vrátil Poslanecké sněmovně a je zatím nejisté, zda vůbec ke změně dojde.

Aktuální znění návrhu novely zákona o DPH včetně stavu legislativního procesu lze najít [zde](#).

JUDr. Ing. Petr Koblouš, Ph.D., LL.M.

Tomáš Kubala,
student právnické fakulty KU

[DLA Piper Prague LLP, organizační složka](#)

Panská 854/2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 817 111
e-mail: prague@dlapiper.com

[1] Rozhodnutí č.j. 2 Afs 100/2016-29, ze dne 22.11.2016.

[2] Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty.

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)